

BALESETEK VISSZASZORÍTÁSA A FIATALOK KÖRÉBEN

Az AdRisk program

Az AdRisk a 2006-os Európa Tanács „Actions for a safer Europe” célkitűzésének értelmében jött létre, mely a baleset megelőzést a Népegészségügyi Program prioritásaként jelöli meg. Az AdRisk program választ kíván adni a fiatalok (15 - 24 évesek) baleseti kockázatvállalásával foglalkozó összetett kérdéskörre. A program homlokterében a nemzeti politika és stratégia befolyásolása, helyzetelemzés, hálózatépítés és jó gyakorlatok, eszközök fejlesztése állnak.

Küldetés és jövőkép

Küldetésünk, hogy fejlesszük a 15-24 éves korosztály életminőségét inger gazdag környezet és tanulási lehetőségek létrehozásával, melyben felfedezhetik és kifejleszthetik fizikai, pszichológiai és társadalmi képességeiket és alkalmasságukat a felesleges baleseti kockázatok bevállalása nélkül.

Jövőképünk egy mondatban:

A kockázat vállalás szórakoztató: de inkább legyél óvatos, mint szerencsétlen!

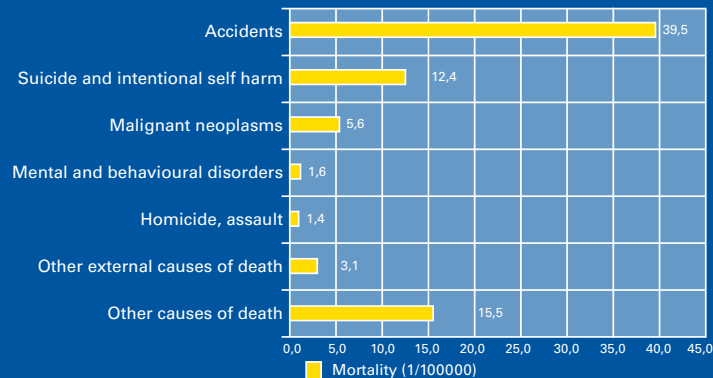
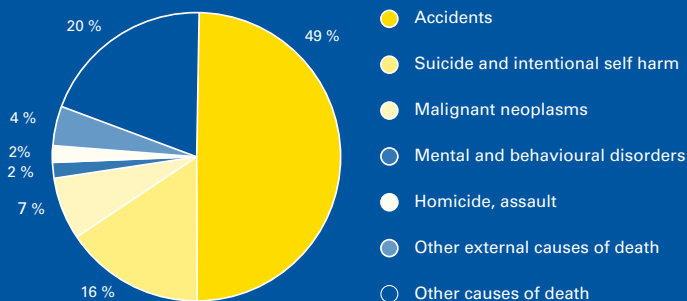
Célok

Az AdRisk program fő céljai:

- 1 **Felkarolni** a balesetmegelőzés és a biztonság tudatosításának ügyét a 15-14 év közötti fiatalok között mind európai, mind nemzeti szinten, valamint előmozdítani a következetes politikát és nevelési programokat Európa-szerte, melyek a fiatalok biztonságos életére vannak hatással
- 2 **Közvetíteni** a különféle, a fiatalok balesetmegelőzésére vonatkozó kezdeményezések között: a kormányzatok, egészség és más szociális szektorok, civil szervezetek, önkormányzatok, üzleti élet és a média különféle megmozdulásainak összehangolásával
- 3 **Stratégia javaslatok és eszközöket biztosítani** a különféle érdekelt felek számára, hogy a balesetmegelőzést a kockázat vállalásra koncentrálni végezhesék
- 4 **Erősíteni** azokat a kezdeményezéseket, melyek felvértezik a fiatalokat a kockázatokkal szemben, hogy felesleges baleseti kockázatok nélkül fedezhessék fel saját képességeiket.

Kiindulási alapok

Az Eurostat szerint 58 millió 15 és 24 év közötti fiatal él az EU-ban, mely az összes lakosság 12,7%-át teszi ki. Európában a szándékos és véletlen sérülések a halálozás 65%-áért felelősek ebben a korosztályban [1. ábra]. A sérülések továbbá vezető indokai a kórházi kezeléseknél, a baleseti ellátásban részt vevők 20%-a ebből a korcsoportból kerül ki a legtöbb tagországban. Például a baleseti halálozási arány fiatalok között (39,5/100.000) jelentősen magasabb, mint a teljes lakosság esetében (34,6/100.000) [2. ábra]. Ezen felül az öngyilkossági kísérlet, mely a második vezető halálozást a 15-24 éves fiatalok körében, és az egyéb sérülési indokok is magasabbak e csoportban, mint a népesség egészében.

A magas sérüléssel kapcsolatos mortalitási és morbiditási mutatók a fiatalok körében részben a kockázatvállaló magatartással és életstílussal áll kapcsolatban, amely magában foglalja az alkohol és drog kipróbálását és fogyasztását, valamint az erőszakos cselekedetek és érzelmi válságokkal szembeni sérülékenységüket.

Közlekedési balesetek, sport és szabadidős balesetek, mint például a fulladás, erőszakos cselekedetek, munkabalesetek és önsértés az öt felderített kulcs terület. Míg a többi korosztályban jelentékeny haladást lehetett elérni a baleseti halál és rokkantság visszaszorításában, a fiatalok továbbra is kimagaslóan magas arányban szenvednek baleseteket. A fiatakori balesetek sajnos sokszor kevés figyelmet kapnak. Például a fiatalok munkabaleseteinek száma duplája az idősebb alkalmazottakénál. A közlekedési baleseteknél a vezetett kilométerekre eső balesetek száma sokszorosa a felnőttekénél, és szintén lényegesen magasabb az alkoholos befolyásoltság hatására történő balesetek száma is.

Hatáskör

A program a 15-24 éves korosztály kockázatvállalási viselkedésére fókuszál. Az AdRisk elemzi a balesetekhez vezető kockázati tényezőket a fiatalok körében, és keresi a lehetőségeket, melyekkel hatást lehet elérni ebben a korcsoportban.

A kockázatvállaló magatartás megértéséhez elengedhetetlen a fiatalokat érintő problémák és helyzetek alapos megértése. A fiatal népeség körében nagyon sok, különböző megközelítést igénylő alcsoport létezik.

Az AdRisk elsősorban a már meglévő programokat kívánja támogatni, és többlet értékkel ellátni a még felderítetlen területek lefedésével. Egyes kérdéskörökben, mint például a közlekedési baleseteknél jól kidolgozott gyakorlatokkal rendelkezünk, míg mások további vizsgálatot igényelnek.

Itt az ideje az új megközelítésnek.

Természetüknél fogva a fiatalok a kihívással és izgalommal teli tevékenységet és életstílust keresik. Ezek a tapasztalatok teszik lehetővé őket arra, hogy kifejlesszék képességeiket és felelősségérzetüket személyi fejlődésüknek e kritikus szakaszában. Tehát a tanulási folyamatot segítő inger gazdag környezet, és szabadidős lehetőségek biztosítása rendkívül fontos, hogy segítse a fiatalokat a felnőtt élethez szükséges képességeik és felelősségérzetük kifejlesztésében.

Az életük átmeneti időszakát élő fiataloknak eszközökre van szükségük ahhoz, hogy megértsék, életvitelük és viselkedésük milyen kockázatoknak, sérüléseknek teszik ki őket, és hogy ezeknek milyen következményei lehetnek. A fiatalokkal szoros együttműködve, őket a lehető legjobban bevonva kell a beavatkozást végezni. Terveink szerint a fiataloknak olyan érveket és eszközöket nyújthatunk, melyek segítségével felmérhetik és kezelhetik a kockázatvállalást, és ezáltal csökkenthetik a balesetek terhet.

A legtöbb, a fiatalokra irányuló megelőző program a fiatalokat passzív befogadóként kezeli, ezáltal képtelenek a célcsoportot építő módon bevonni. A fiatalok balesetmegelőzésének új megközelítési módokra van szüksége. Az AdRisk program célja, hogy a balesetek visszaszorítását úgy érje el, hogy a fiatalokat képessé tegye saját, helyes döntések meghozatalára, amikor kockázatokkal kerülnek szembe.

Tehát az AdRisk program során Európa szerte hirdetjük a balesetmentes környezet fontosságát, és bevonjuk a fiatalokat olyan biztonságos környezet létrehozásába, ami továbbra is kihívást jelent számukra. Az AdRisk képessé teszi a fiatalokat arra, hogy maguk hozzanak jó döntéseket.

Kérdések, melyekre választ várunk

1. Mik a korcsoportra jellemző kockázatok?
2. Miért átlagon felüliek a kockázatok? (helyzet elemzés)
3. Milyen politikák foglalkoznak a problémával?
4. Mi működik? (jó gyakorlatok meghatározása)
5. Mit lehet Európai szinten és mit tagállami szinten tenni? (európai stratégia)
6. Hogyan segítsük a Nemzeti Cselekvési Tervet? (partnerhálózat, irányelvek
Nemzeti Cselekvési Tervre, eszköztár, megvalósítás beindítása)

Hogyan működünk

Az AdRisk program együttműködik a tagállamokban működő partnerekkel, akikkel információt cserél a jó gyakorlatokról és tapasztalatokról a partner hálózaton keresztül, melyet az internetes felület támogat a www.adrisk.eu.com címen.

A helyzetelemzés alapján stratégia javaslat készül a kormányzatok számára. Felkérjük a nemzeti, fiatalokkal kapcsolatos szervezeteket, hogy fejlesszenek ki a fiatalok közötti sérülések visszaszorítására nemzeti tervezetet, és integrálják a fiatalokat a már meglévő programokba.

Hogyan támogatjuk a nemzeti partnereket

A program irányelveket kínál nemzeti cselekvési tervhez. Az érintett résztvevőket ellátjuk a szükséges ismeretekkel és pénzzel, hogy nemzeti szintű egyeztetést és cselekvési tervet fejleszthessenek a fiatalkori balesetmegelőzés témájában.

Eszköztár

A program egyik várható eredménye egy eszköztár, mely olyan forrásanyagokat, termékeket, videókat és oktatási segédeszközöket kínál, melyek felhasználhatóak egy nemzeti kampány során. Az eszköztár 2008-ra készül el, pilot anyagok pedig már 2007 szeptemberétől elérhetőek.

Mit nyerhet Ön az AdRisk hálózattal

Legyen részese egy különleges programnak:

Tudásával ön is részese lehet az AdRisk egész Európára kiterjedő, egyedi platformjának, mely az Eurosafe keretében működik, és olyan elfogulatlan harmadik fél, amely kizárólag a balesetvédelem és biztonsági gyakorlatok promóciójára jött létre. Hálózatunkon keresztül egész Európában hallathat magáról, növelve szervezetének ismertségét és hatáskörét.

Fejlessze kapcsolatait:

Használja ki az Eurosafe platform előnyeit, éves konferenciáit és szemináriumait, hogy megtalálja partnereit Európában, információt cseréljen és kapcsolatokat építsen egy olyan hálózaton keresztül, ami rendkívül hatékony kutatások, intervenciók gyakorlatok értékelésére, és ennek eredményeként döntéshozási eljárásainak validálására, valamint a folyamatok megvalósítására és értékelésére.

Jusson hozzá információkhoz:

Érjen el egyetlen kattintással hasznos információkat a balesetmegelőzésről és biztonsági gyakorlatokról az EuroSafe weboldalán és hálózatain keresztül (<http://www.eurosafe.eu.com>, www.adrisk.eu.com). Itt talál híreket a legújabb kutatásokról, jó gyakorlatokról, megelőzési stratégiákról, eszközökről és irányelvekről, melyeket Európa minden pontjáról gyűjtünk, és tanuljon a többi tagország tapasztalataiból.

Hogyan segíthet ossza meg tapasztalatát

Vezetők számára:

A fiatalok balesetmegelőzés területén szerzett tapasztalata és a tevékenység, amit a kockázatvállalási magatartás befolyásolása és szemléletváltás figyelembevételével végzett, olyan érték, amit fontos kicserélni, megosztani és terjeszteni hálózatunkon keresztül. A következő lépésben ezt a tudást és tapasztalatot Európa-szerte elérhetővé kell tenni.

Adjon visszajelzést:

Segíthet megtalálni a megfelelő személyeket, akciókat, programokat és kampányokat, vagy bármely olyan más kezdeményezést, melyek tapasztalatai fontosak lehetnek egy hatékony és hasznos Európa szintű megmozduláshoz.

Csatlakozzon az AdRisk hálózathoz

Keresse fel oldalunkat: www.adrisk.eu.com

További információért, valamint ha csatlakozni szeretne, írjon a következő címre: adrisk@oszmk.hu

A program fő szakaszai

Írányelvek nemzeti akciókhoz elérhetőek	2007. október
Nemzeti partnerek jelentkezése	2007. július – 2008. február
Eszköztár pilot programjainak indítása	2007. október
Helyzetelemzési jelentés és kommunikációs terv elkészülte	2008. május
Kulcs javaslatok és stratégia bemutatása a fő érintettek számára	2008. június
Eszköztár rendelkezésre áll	2008. június
nemzeti cselekvési tervek beindítása	2008. október

Kapcsolat

Ursula Löwe:	programvezetés, stratégia, hálózatépítés (ursula.loewe@kBényi MáriaFv.at)
Maidier Ensunza	Eredmények terjesztése (mensunza@ulss20.verona.it)
Bényi Mária	Értékelés (benyim@oszmk.hu)
Meri Paavola	Helyzetelemzés (meri.paavola@ktl.fi)
Cees Meijer	Eszköztár fejlesztése (c.meijer@consafe.nl)

Euro Safe Task Force Adolescents and Risk taking:
Task Force Leader: Meri Paavola (meri.paavola@ktl.fi).

www.adrisk.eu.com

Koordináció, partnerek és finanszírozás

A program az EuroSafe (European Association for Injury Prevention and Safety Promotion) kezdeményezésére jött létre, és az Osztrák Közlekedési Bizottság (Kuratorium für Verkehrssicherheit) koordinálja. A program végrehajtásában részt vesznek a finn Országos Népegészségügyi Intézet, a magyar Országos Szakfelügyeleti Módszertani Központ, az olasz Azienda ULSS 20 Verona, és a holland Fogyasztóvédelmi Intézet. Az Európa Tanács DG Sanco részt vesz a finanszírozásban a Népegészségügyi Program keretéből.